

Ahlbergshallen

Östersund

Maja Spasova

"Belief"

Utställningen pågår till 1 mars 2020.

Vi är alla någons barn

Maja Spasova på Ahlbergshallen

Häromdagen såg jag filmen *Min pappa Toni Erdmann*, som blev Cannefestivalens stora vinnare 2016. Den visar hur svårt det kan vara att nå fram till varandra trots att man är av samma kött och blod. "Den kommer att förändra ditt liv," skrev en recensent och ja, den lyckas faktiskt med det genom att påminna oss om hur oåterkalleligt livet är, inte minst de små händelserna som i stunden inte tycks vara så märkvärdiga. Efteråt slogs jag av tanken att konst sällan har den här förmågan att riktigt gripa tag på ett sätt som förändrar en för alltid, så att det skapas ett tydligt före och efter.

Efter att ha sett Maja Spasovas utställning "Belief" på Ahlbergshallen, förstår jag att även konst kan sätta något stort i rullning inom en. Det som får Maja Spasovas konst att dröja sig kvar, är hennes förmåga att sätta fingret på det som gör oss till människor. Vi vill göra avtryck. Vi vill hitta någon att älska och kanske skaffa barn med. Vi vill bli en bra förälder. Det låter självklart, men i utställningen får vi uppleva hur svårt det kan vara att leva upp till drömmar och ideal när verkligheten har en helt annan agenda.

I en glaskupa på ett podium vilar en embryoliknande varelse, gjord av glaserad lera med titeln *Little Mum-my*. Mamman som ett embryo och begynnelsen till allt som blev. Eller handlar det om en avstannad process, någon som aldrig blev till? Alla blir inte mamma, men alla är vi någons barn. Kopplingen mellan barnet och föräldern är den enda relation som kan tas för given, eller? Den mest heliga alliansen har blivit den mellan modern och barnet. Bilden av madonnan med sitt barn i knät naglar sig envist kvar i vårt medvetande. Men vad händer om madonnan visar sig vara en förövare eller en sexuell varelse som känner eller väcker begär? Är den moder som överger sitt barn ond, medan den som utplånar sig själv för att helt gå upp i sin modersroll god? Det är frågor som Maja Spasovas konst väcker.

I performanceverket *House & Chain* ser vi hur en kvinna mödosamt drar ett litet hus av järn som fjättrats runt ena fotleden. Kvinnan går bland människor i en storstadsmiljö. Hennes agerande väcker reaktioner. Är hon en galning eller aktivist? Frågan är om bördan är självpåtagen eller påtvingad? Är det den självuppoffrande husmodern vi ser, den som vi också möter i Kristina Sandbergs romansvit om Maj?

En halvtrappa upp i galleriet visas installationen *Disturbances/War*. I mitten står en barnhage som fyllts av sockerbitar. I närheten finns en plåtkanna, en tudelad flöjt och bilder på ett barn bland annat. På fondväggen bakom projiceras ett videoverk som visar en barnvagn som sakta, nästan omärkligt dränks av tidvattnet. I bakgrunden hörs ett ljud som förstärker intrycket av osäkerhet. Det är en annalkande känsla av förlust eller rädsla att bli övergiven som fyller rummet.

Maja Spasova vågar ge sig ner i de existentiella bråddjup som finns i det tysta, men också på öppna gator. Hennes konstnärliga praktik är allomfattande. Hon rör sig

VOLYM

obehindrat mellan olika genrer, tekniker och material. Med sin livserfarenhet av en familj som upplevt krig och kommunistisk diktatur i hemlandet Bulgarien, finns mycket att ta av. Efter studier vid Academy of Fine Arts i Sofia, lämnade hon landet för ett liv i Västeuropa. 1986 blev hon gäststudent vid Kungl. Konsthögskolan i Stockholm. Sedan tio år tillbaka bor och verkar hon i London. 2018 tilldelades hon Härke konstcentrums vistelsestipendium.

Alla som vill ta del av den samtida och internationella konstscenen måste se Maja Spasovas utställning. Det är en konsthändelse utöver det vanliga som visas i Östersund.

Text och foto: Maria Ahlström

Volym 2020-02-23